

Ülevaade 2018. aasta II kvartali puiduturust

Teostaja: OÜ Tark Mets,
Heiki Hepner

Tellija: Erametsakeskus

Kohila 2018

Puiduhind Eestis ja Soomes

Aasta teises kvartalis tõmmatakse kokku möödunud raiehoogaeg ja hakatakse valmistuma suviseks puhkuse perioodiks. Sinna sisse jääb raierahu riigimetsas ning metsauuenduse kõrghoogaeg, mil raietegevuse maht tagasihoidlik. Puiduturul püsisid aga jätkuvalt väga head hinnad ning seda vaatamata osade sortimentide hindade väikesele langusele.

Erametsa hinnastatistika järgi langesid 2018. aasta teises kvartalis männipalkide hinnad kuni 0,2% ja kuusepalkide hinnad kuni 0,5%. Mõlema puuliigi peenpalkide hinnad vähenesid kvartaliga 0,3%. Aastataguse ajaga võrreldes on olukord hoopis teine. Hinnad on kasvanud väga korralikult. Männipeenpalk on aastaga kallinenud ligi 22%, männipalk ligi 19%, kuusepeenpalk ligi 15% ja kuusepalk enam kui 12%. 2018. aasta teise kvartali lõpu seisuga oli keskmine hind erametsa hinnastatistika alusel männipalgil 80,14 €/tm, männipeenpalgil 76,94 €/tm, kuusepalgil 79,24 €/tm ja kuusepeenpalgil 76,69 €/tm (vt joonis 1 ja tabel 1)¹.

Riigimetsast müüdavate okaspuu standardpalkide hinnad langesid möödunud kvartaliga kergelt ja peenpalgi hinnad kasvasid. Männipalk odavnes poolaastaks 3,4% ja kuusepalk 0,2%. Samaal ajal kallines männipeenpalk 5,1% ning kuusepeenpalk 3,6%. 2017. aasta juuniga võrreldes olid kõik hinnad tugevas kasvus. Aastaga kallines männipalk ligi 18%, männipeenpalk enam kui 31%, kuusepalk ligi 22% ja kuusepeenpalk enam kui 33% (vt joonis 2 ja tabel 2).

Soomes on okaspuupalkide hinnatrend positiivne ja kvartali ning aastase hinnakasvu vahe on Eestiga võrreldes palju väiksem. Männipalk on kolme kuu taguse ajaga võrreldes 3,8%, kuusepalk 3,6%, männipeenpalk 7,1% ja kuusepeenpalk 5,4% kallinenud. Aastataguse ajaga võrreldes on hinnakasv pisut suurem: männipalk 5,5%, männipeenpalk 4,5%, kuusepalk 5,9% ja kuusepeenpalk 6,1% (vt joonis 3 ja tabel 3).

Lehtpuu jämesortimentidest on juuni lõpuks odavnenud kasepakk (-0,1%) ja lepapalk (-1,2%). Haavapalki hind pole samal ajal muutunud ning kasepalk on kallinenud 1,7%. 2017. aasta juuniga võrreldes on hinnatrend hoopis midagi muud. Kasepakk on kallinenud 27,8%, lepapalk 25,9%, kasepalk 21,6% ja haavapalk 19,4%. 2018. aasta teise kvartali lõpu seisuga oli keskmine hind erametsa hinnastatistika alusel kasepakul 116,19 €/tm, kasepalgil 74,09 €/tm, haavapalgil 43 €/tm ja lepapalgil 39,65 €/tm (vt joonis 1 ja tabel 1).

Riigimetsast müüdavatest lehtpuujämesortimentidest on möödunud kolme kuuga ainsana odavnenud haavapalk (-2,2%). Kasepakul on samal ajal hind 3,9% ja kasepalgil 4,5% kasvanud. Aastataguse ajaga võrreldes on kõik hinnad korralikult kasvanud – kasepakk 17,3%, kasepalk 23,7% ja haavapalk 34,4% (vt joonis 2 ja tabel 2).

Soomes kasvas möödunud kvartaliga kasepalgi hind 4,3%. Aastataguse ajaga võrreldes on hind kasvanud 6,4% (vt joonis 3 ja tabel 3).

¹ Puiduturu ülevaate koostamisel on pärast Keskühistu Eramets (edaspidi KEM) moodustamist kasutatud ümarpuidu hindade arvutamiseks KEM-ile ettevõtete poolt tehtud hinnapakkumisi. Alates 2014. a IV kvartalist on lisatud Eesti Puidumüügikeskuse (EPK) hinnastatistika. Mõlemad hinnastatistikad tuginevad kindlate ettevõtete ostuhindade aritmeetilisele keskmisele. Kui algselt esitleti mõlemat statistikat eraldi, siis alates 2016. aasta algusest on kasutusel ühine hinnastatistika. Et tulemused oleksid varasemate perioodidega võrreldavad, on nad ümber arvutatud kuni 2014. a detsembrini, mil alustati EPK hinnastatistika kogumist. Enne 2014. aasta detsembrist toodud keskmised hinnad tuginevad jätkuvalt ainult KEM hinnastatistikale. Ühise nimena kasutatakse alates 2016. aastast erametsa hinnastatistika.

Paberipuiduturul hakkab hinnalagi kätte jõudma. Kui 2017. aasta lõpus olid paberipuidu hinnad väga head ning aastaalguses kasvasid veelgi, siis nüüd on kasepuidu hind 1,9% langenud. Okaspuu- ja haavapuidu hind on jätkanud kasvamist ning püstitanud taas uued hinnarekordid. Esimese kvartali lõpuga võrreldes on okaspuupuit kallinenud 4,3% ja haavapuit 1,4%. 2017. aasta juuniga võrreldes on hinnakasv väga-väga palju suurem. Kase- ja okaspuupuidu hinnakasv jääb 82-83% piiresse ning haavapuidul on see ligi 55%! Seisuga juuni 2018 maksis tihumeeter männipaberipuitu 61,30 eurot, kuusepaberipuitu 61,30 eurot, kasepaberipuitu 55,07 eurot ja haavapaberipuitu 40,56 eurot (vt tabel 1, joonis 1).

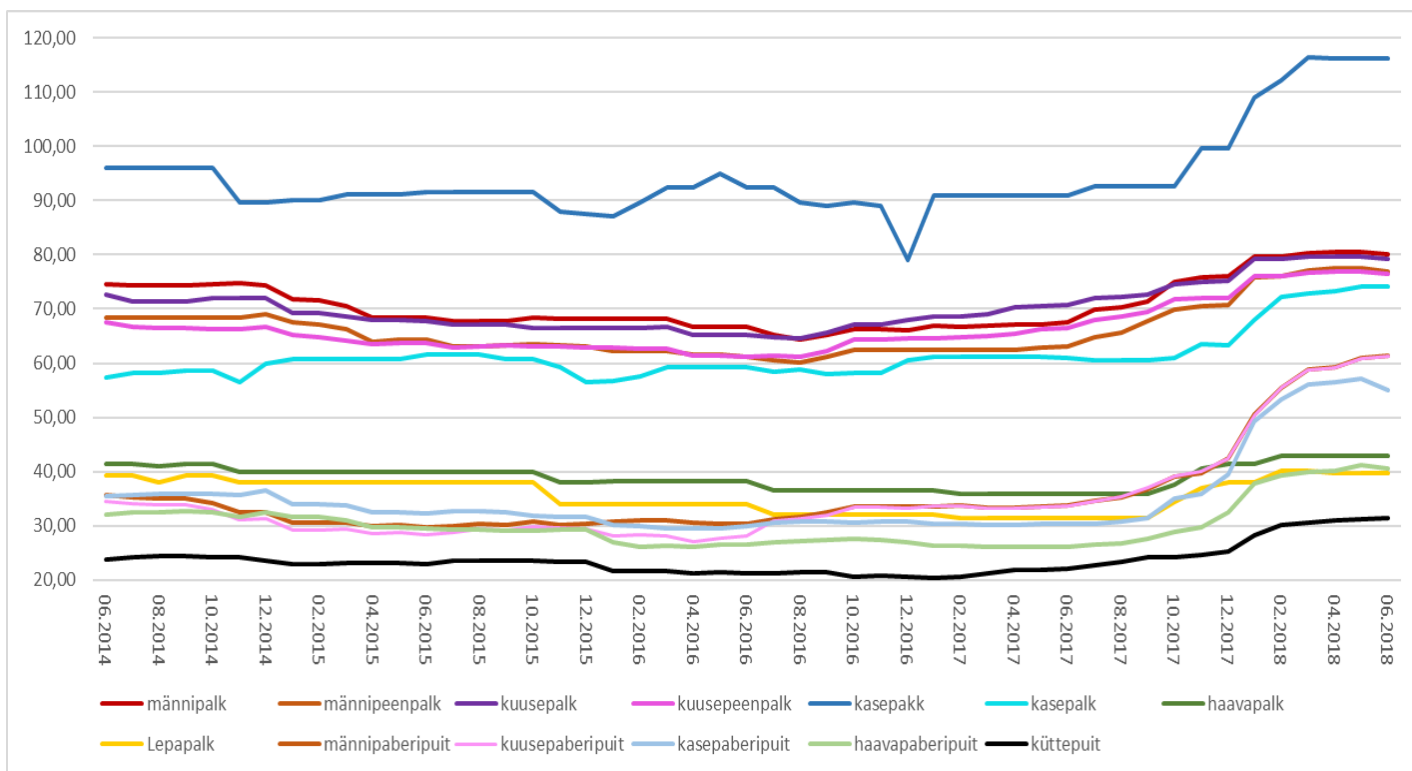
Ka riigimetsast müüdav paberipuit on korralikult kallinenud. Kvartaliga on enam kallinenud männipuit (38%). Kasepuit on kallinenud ca 32,5%, kuusepuit 29% ja haavapuit ca 25,5%. 2017. aasta juuniga võrreldes on hinnatrend suisa uskumatu. Männipuidu hind on aastaga kasvanud 122,6%! Kuusepuit on samal kallinenud enam kui 81%, kasepuit ligi 95% ja haavapuit ligi 65% (vt tabel 2, joonis 2).

Soomes on paberipuidu hinnamuutused suhteliselt tagasihoidlikud. Kalleimaks sordiks on jätkuvalt kuusepuit (32,46 €/tm), kuid enim on kvartaliga kallinenud männipuit (5%). Aastataguse ajaga võrreldes on enim kasvanud kuusepuidu hind (9,1%). Männipuit on samal ajal kallinenud 8,3% ja kasepuit 6,2% (vt tabel 3, joonis 3).

Tabel 1. Erametsa ümarpuidu hinnad käibemaksuta lõpplaos seisuga juuni 2018²

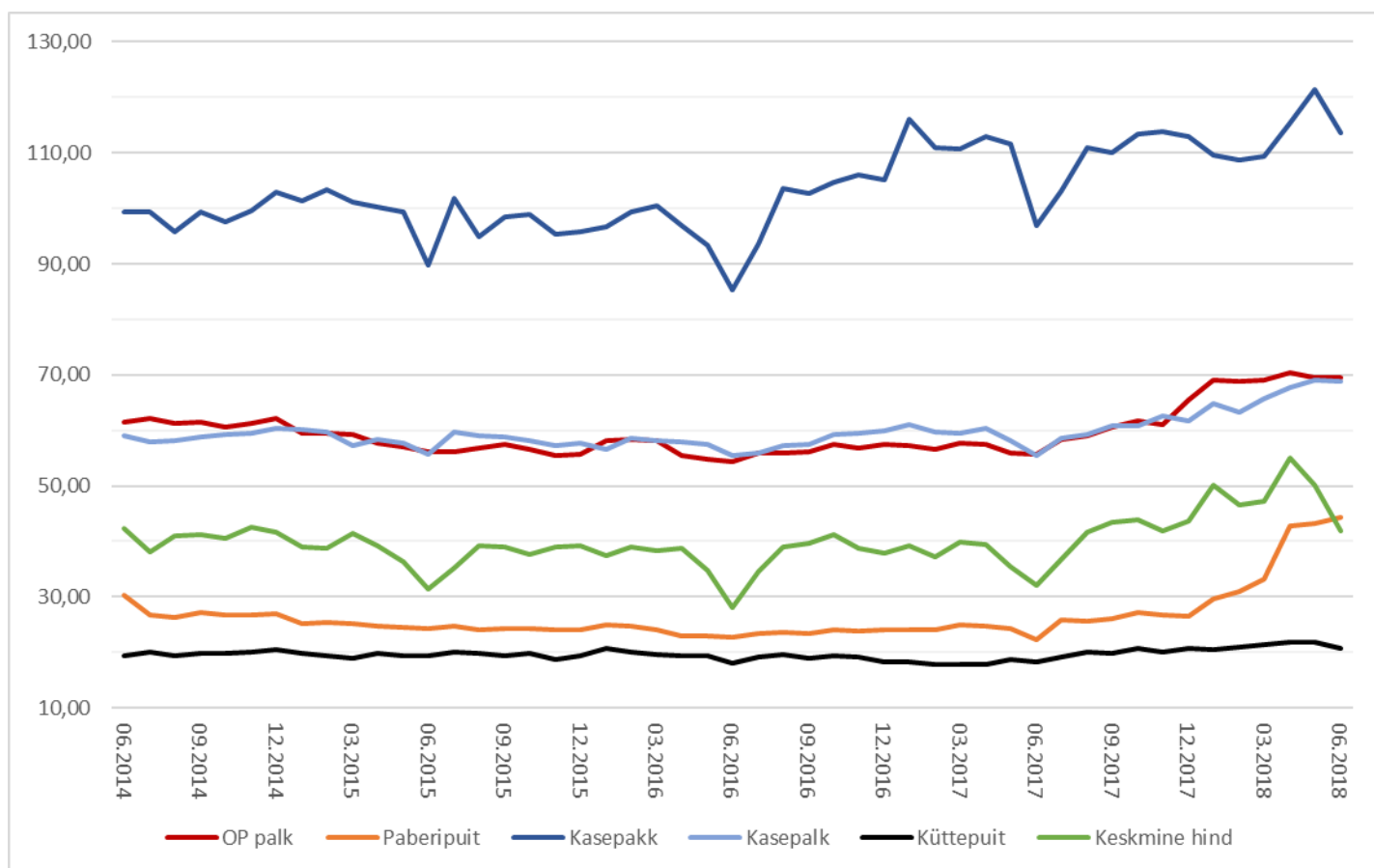
Sort	Hind euro	Hinnamuut võrreldes eelmise kvartali hinnaga	Hinnamuut võrreldes aasta taguse hinnaga
männipalk	80,14	-0,2%	18,6%
männipeenpalk	76,94	-0,3%	21,8%
kuusepalk	79,24	-0,5%	12,1%
kuusepeenpalk	76,38	-0,3%	14,9%
kasepakk	116,19	-0,1%	27,8%
kasepalk	74,09	1,7%	21,6%
haavapalk	43,00	0,0%	19,4%
lepapalk	39,65	-1,2%	25,9%
männipaberipuit	61,30	4,3%	81,6%
kuusepaberipuit	61,30	4,3%	82,1%
kasepaberipuit	55,07	-1,9%	81,3%
haavapaberipuit	40,56	1,4%	54,9%
küttepuit	31,39	2,5%	41,5%

² Hinnastatistika aluseks on KEM-le ja EPK-le ettevõtete poolt pakutud sortimentide aritmeetilised keskmised lõpplaohinnad.

Joonis 1. Erametsa puidu hinnad ilma käibemaksuta suuremate ettevõtete lõpplaohindade alusel³

³ Hinnastatistika aluseks on KEM-le ja EPK-le ettevõtete poolt pakutud sortimentide aritmeetilised keskmised lõpplaohinnad.

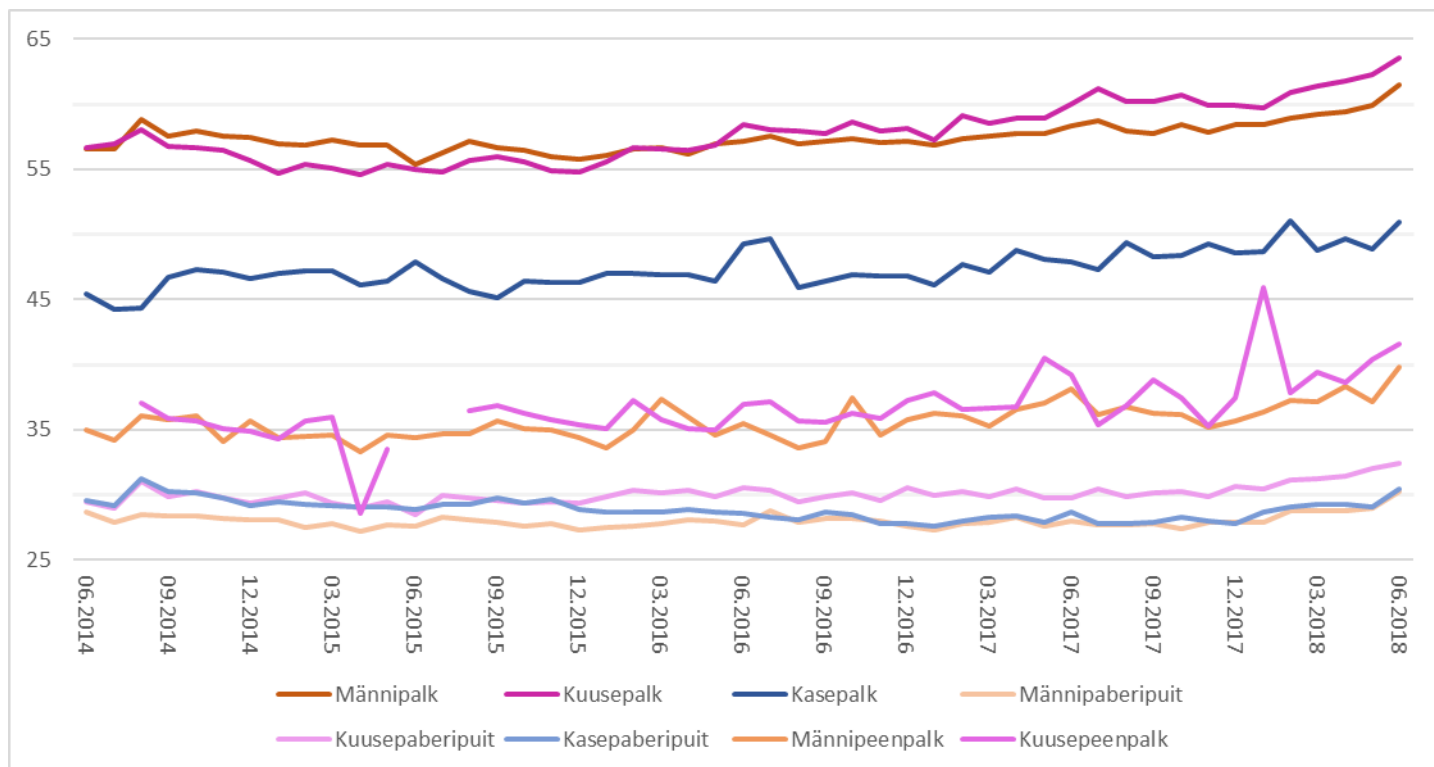

Joonis 2. RMK puiduhinnad vahelaos (metsas laoplatstil) ilma käibemaksuta (allikas RMK)⁴

Tabel 2. RMK sortimentide vahelaohinnad ja nende muutumine seisuga juuni 2018 (allikas RMK)

Sortiment	Vahelaohind €/tm ilma käibemaksuta	Hinnamuut võrreldes kolme kuu hinnaga	Hinnamuut võrreldes eelmise aasta sama aja hinnaga
Männipalk	75,05	-3,4%	17,7%
Männipeenpalk	63,81	5,1%	31,2%
Kuusepalk	77,34	-0,2%	21,9%
Kuusepeenpalk	62,19	3,6%	33,2%
Kasepakk	113,53	3,9%	17,3%
Kasepalk	68,74	4,5%	23,7%
Haavapalk	41,82	-2,2%	34,4%
Männipaberipuit	46,91	38,3%	122,6%
Kuusepaberipuit	41,86	29,0%	81,4%
Kasepaberipuit	44,00	32,6%	94,9%
Haavapaberipuit	29,47	25,7%	64,9%
Küttepuit	20,84	-2,3%	14,6%
Keskmine	41,94	-11,4%	30,9%
Hakkpuit ⁵	30,21	3,6%	2,3%

⁴ Paberipuidu hind kujuneb männi-, kuuse- ja kasepuidu hinna aritmeetilise keskmise järgi.

Joonis 3. Soome keskmised ümarpuiduhinnad vahelaos⁶ (allikas Luke, METLA)

Tabel 3. Puiduhindade muutumine Soomes seisuga juuni 2018⁷ (allikas Luke)

	Männi- palk	Kuuse- palk	Kase- palk	Männi- paberipuit	Kuuse- paberipuit	Kase- paberipuit	Männi- peen- palk	Kuuse- peen- palk
Puiduhind €/tm	61,47	63,54	50,92	30,27	32,46	30,49	39,83	41,57
Võrreldes 3 kuu taguse ajaga	3,8%	3,6%	4,3%	5,0%	3,8%	4,3%	7,1%	5,4%
Võrreldes eelmise aasta sama ajaga	5,5%	5,9%	6,4%	8,3%	9,1%	6,2%	4,5%	6,1%

⁵ Lõpplaohind

⁶ Hankintahinnat (vahelaohinnad)

⁷ Hankintahinnat (vahelaohinnad)

Küttepuidu hinnad

Küttepuiduturul on jätkunud mõõdukas kuid pidev hinnakasv ja nii juba 2017. aasta algusest peale. Veebruaris ületas hind 30 euro piiri, mais 31 euro piiri ja jõudis poolaastaks tasemele 31,39 eurot. See on taas uus hinnarekord. Aastaga on hind kasvanud 41,5% ja pooleteise aastaga (2017. a algusest) 54%. Riigimetsast müüdav küttepuit on viimase kolme kuuga 2,3% odavnenud. Aastataguse ajaga võrreldes on hind kasvanud siiski 14,6% (vt tabel 1 ja 2, joonis 1, 2 ja 4). Kasvanud on ka RMK poolt koju toodav eratarbijale mõeldud küttepuidu hind (vt tabel 6). Sõltuvalt koorma suurusest on okaspuupuit kallinenud 9,5-11,4% ja lehtpuupuit 11,6-13,5%. Riigimetsast raidmete varumise hind ei ole eratarbijale kallinenud ja on 6,50 eurot kuupmeetri kohta (50,70 €/ha). Kännupakkude hind on 9,90 eurot m³ kuupmeetri kohta (68,43 €/ha). Mõlemale hinnale lisandub käibemaks.⁸ RMK poolt müüdava hakke hind on viimase kvartaliga kasvanud 3,6% ning aastaga 2,3%. Juunis 2018 maksis tihumeeter haket riigimetsas 30,21 eurot, mis teeb puistekuupmeetri hinnaks 10,87 eurot (vt tabel 2 ja joonis 4).⁹

Puidu varumis- ja transpordikulud

Erametsa hinnastatistika tugineb lõpplaohindadel. Kui metsaomanik soovib välja arvutada kännuraha (kasvava metsa müügi hinda), siis tuleks lõpplaohinnast maha lahutada puidu varumiskulud (raiumine ja kokkuvedu) ning autotransport lõpplattu (tarbija juurde) ehk väljaveokulud. Varumiskulud sõltuvad paljudest aspektidest nagu näiteks: raielangist, raieviisist, valitud tehnoloogiast, asukohast metsatee suhtes jne (vt tabel 4). Seega on iga langi varumiskulud unikaalsed.

Transpordikulu sõltub eelkõige lõpplao kaugusest (teekonna pikkusest), eeldusel, et sõidetakse täiskoormaga. Nii võib tekkida olukord, kus 2-3 eurot odavama lõpplaohinna aga väiksema veokaugusega, on kännuraha suurem, mis metsaomanikule lõpuks jääb. Koorma suuruse roll tuleb hästi esile RMK küttepuidu müügihindades (vt tabel 6), kus väiksema kohale toodud koguse eest tuleb tarbijal maksta tihumeetri kohta rohkem.

Varumis- ja transpordikulu määramiseks on kasutatud nii metsaühistute kui ka ekspertarvamusi. Nii võib praegu hinnata varumiskulude suuruseks keskmiste raielankide korral 13,5-16 €/tm, millele tuleks lisada transpordikulu 7-8 €/tm.

⁸ RMK 20.07.2018

⁹ Alates 2013. a hakkas ka RMK oma hinnastatistikas hakkpuiduhinda näitama, teisendades puistekuupmeetrid koefitsiendiga 2,78 tihumeetriteks.

Tabel 4. Võrdlustabel mõnedest aspektidest, mis mõjutavad varumis- ja transpordikulu

Odavam varumis- ja transpordikulu	Kallim varumis- ja transpordikulu
Suur raielank	Väike raielank
Kuiv kasvukoht	Märg kasvukoht
Uuendusraie (lageraie, turberaie)	Hooldusraie (harvendusraie, sanitaarraie)
Lageraie	Turberaie, harvendusraie, sanitaarraie
Harvestriraie	Raie saameestega
Jäme mets	Peenike mets
Raie alusmetsa raiumata	Raie koos alusmetsa raiega
Tugev kokkuveotee	Pehme kokkuveotee
Lank asub metsatee läheduses (lühike kokkuvedu)	Lank asub metsateest kaugel (pikk kokkuvedu)
Lõpptarbija asub lähedal	Lõpptarbija asub kaugel
Autokoorem on täis	Autokoorem on poolik

Tabelist 5 võib näha, et negatiivset hinda keskmise hinnastatistika järgi ei ole. Küll aga võib tegelik hind nulli lähedale langeda küttepuidu müügil, kui varumis- ja transpordikulud osutuvad keskmisest oluliselt kõrgemaks (näiteks väga peenike mets, harvendusraie, pikk kokkuvedu ning lõpptarbija on kaugel). See tähendab, et sisuliselt metsaomanik selliselt raielt kohest majanduslikku tulu ei saa. Aga isegi kui mõne sortimendi kännuraha tuleb nulli lähedane või negatiivne, tuleks raielanki tervikuna hinnata, arvutada kõikide sortimentide kännuraha kokku ja siis otsustada, kas tasub müüa või ei.

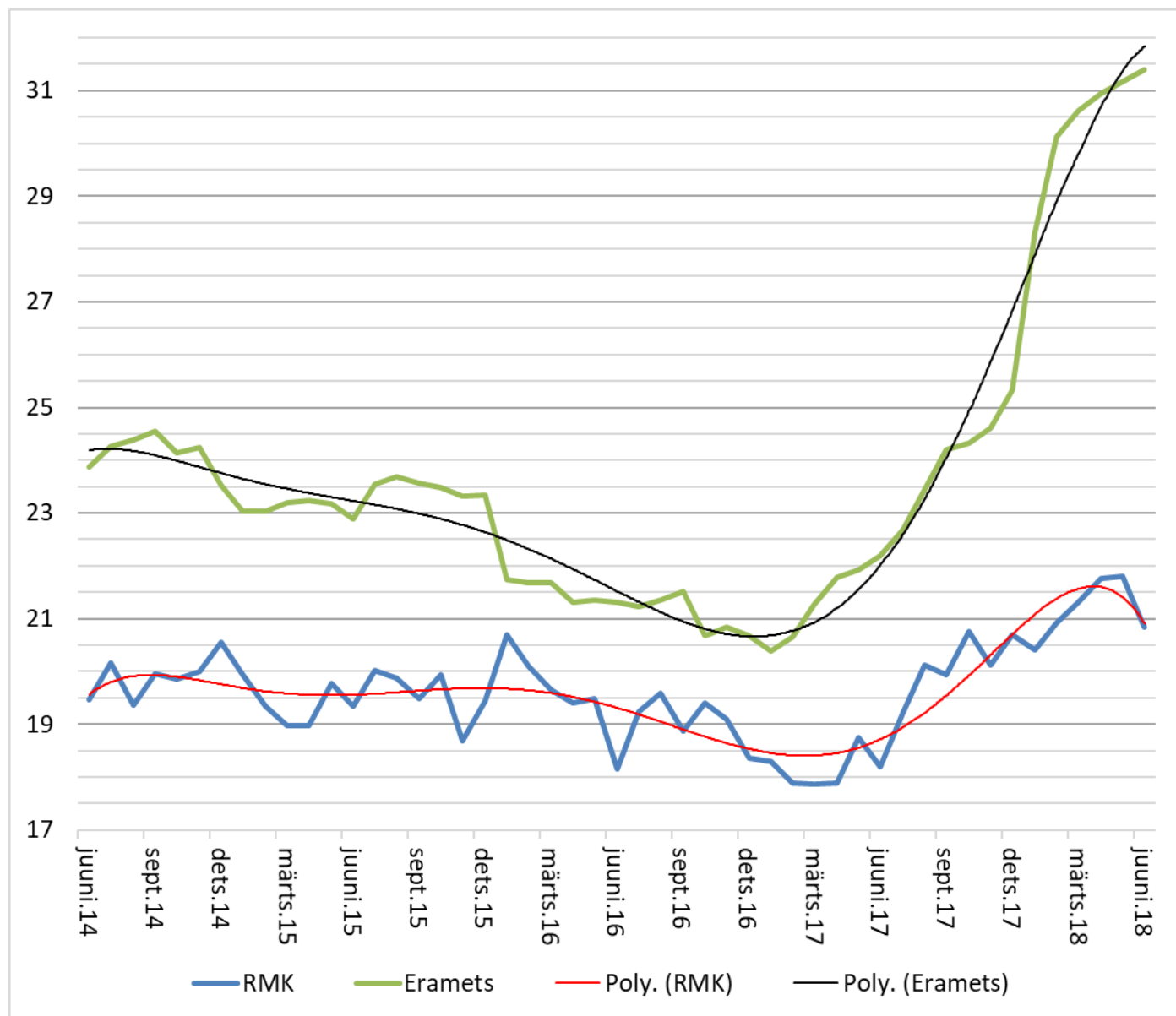
Tabel 5. Keskmise kännuraha seisuga juuni 2018¹⁰

Sortiment	Keskmise kännuraha vahemik €/tm	
	miinimum	maksimum
männipalk	56,1	59,6
männipeenpalk	52,9	56,4
kuusepalk	55,2	58,7
kuusepeenpalk	52,4	55,9
kasepakk	92,2	95,7
kasepalk	50,1	53,6
haavapalk	19,0	22,5
Lepapalk	15,6	19,1
männipaberipuit	37,3	40,8
kuusepaberipuit	37,3	40,8
kasepaberipuit	31,1	34,6
haavapaberipuit	16,6	20,1
küttepuit	7,4	10,9

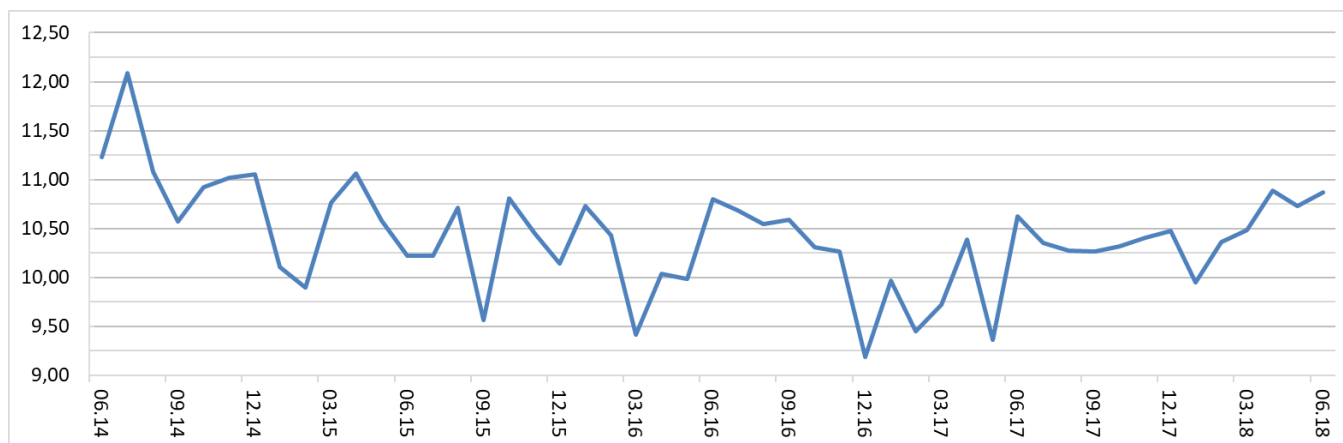
¹⁰ Arvutuse aluseks on erametsa hinnastatistika lõpplaohinnad seisuga september 2017

Tabel 6. RMK küttepuidu müügihinnad (€/tm) koos kohale toomisega ja käibemaksuga (allikas RMK)

Küttepuidu hinnad koos kojutoomisega	Hind alates 20.06.2018		Hind 08.01- 20.06.2018		Hind enne 08.01.2018	
	10 tm	24 tm	10 tm	24 tm	10 tm	24 tm
Lehtpuu	45,42	34,74	40,14	31,14	37,44	28,80
Okaspuu	46,80	36,12	42,00	33,00	41,16	32,52

Joonis 4. Küttepuidu hinnad käibemaksuta. RMK-l vahelaohind (metsas tee ääres laoplatstil), erametsal lõpplaohind (allikas: RMK, KEM, EPK)

Joonis 5. RMK hakke puistekuupmeetri lõpplaohind käibemaksuta eurodes (allikas: RMK)

Kütuste hinnad maailmaturul

2018. aasta teises kvartalis nafta hind kallines 2018. aasta esimese kvartaliga võrreldes 7,6%.¹¹ Samal ajavahemikul tugevnes dollar euro suhtes 3,1%¹² ning küttepuit kallines 5,3%.¹³ Tänu nafta kallinemisele ja dollari tugevnemisele ning vaatamata puiduhinna tõusule on puidu konkurentsivõime nafta suhtes teises kvartalis 5,2% tõusnud. 2017. aasta juuniga võrreldes on puidu konkurentsivõime nafta suhtes siiski langenud 8,2% (vt jooniseid 6 ja 7).¹⁴

Brenti toornafta tulevikutehingute kuu keskmine hind langes juunis 1,6% ehk 75,94 dollarini barrelist. Mai lõpus arutasid Saudi Araabia ja Venemaa naftatoodangu tõstmist, et suurenenud nõudlusele vastata, ning need plaanid mõjutasid nafta hinda pea terve juuni. Lisaks aitas hinda madalamal hoida Ameerika Ühendriikide tugev naftareserv. Juuni lõpu poole avaldas hindadele mõju tootmise langus nii Venezuelas kui ka Liibüas.¹⁵

Gaasihinnad tegid juunis läbi kerge tõusu. GasPoolis tõusis hind 1,8% ehk 21,89 euronit megavatt-tunnist ning TTF-il 0,7% ehk 21,74 euronit megavatt-tunnist. Hinda aitasid kergitada hooldused Norra gaasitorudes, kuid langev nõudlus hoidis hinna kontrolli all.¹⁶

¹¹ Aritmeetiline keskmine hind, mis on arvatud keskmiste nädala hindade alusel.

¹² Aritmeetiline keskmine hind, mis on arvatud keskmiste nädala hindade alusel.

¹³ Arvatud kuude aritmeetilise keskmise hinnana.

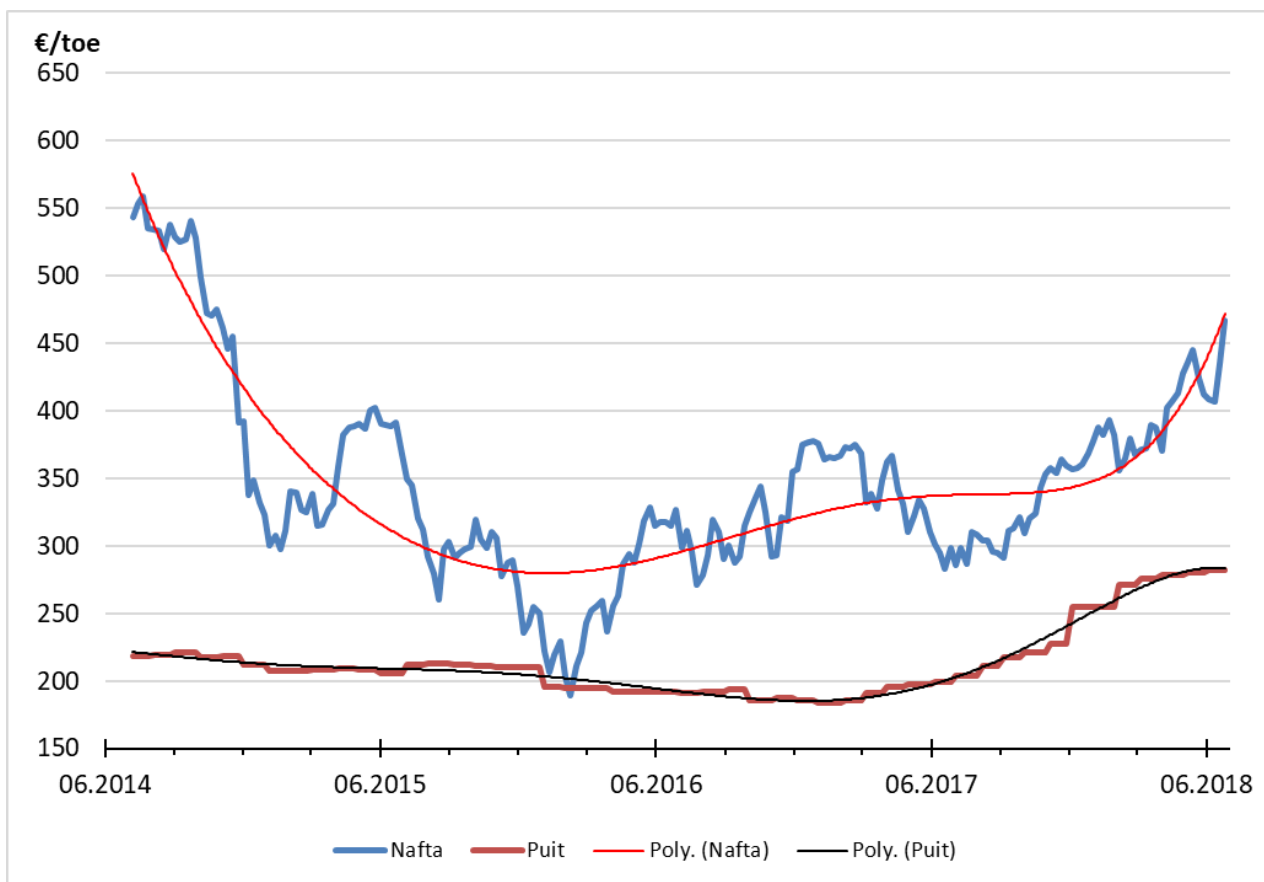
¹⁴ www.plus500.ee

¹⁵ Eesti Energia 10.07.2018

¹⁶ Eesti Energia 10.07.2018

Joonis 6. Nafta hind nädala keskmiste hindade alusel (allikas www.plus500.ee)

Joonis 7. Nafta ja puidu hinna võrdlus. Võrdluse tegemisel aluseks võetud: 1 barrel naftat võrdub 0.136 t naftat võrdub 0,136 toe; 1t puitu võrdub 2 tm puitu võrdub 0,22 toe (allikas: nafta hind nädala keskmised hinnad www.plus500.ee, puiduhind kuu keskmine hind erametsa hinnastatistika)

Uudiseid metsandusest ja puidutööstusest

Puit ja puidutooted on traditsiooniliselt Eesti olulisimaks eksporditavaks ja aastaalgus on olnud hea. 2017. aasta sama ajaga võrreldes oli tänava mais kasv 12% ehk 14 mln eurot. Eesti päritolu kaupade osatähtsus hõlmas 2018. aasta mais 71% kogueksportist. Eesti päritolu kaupade väljavedu suurenes 7% ja re-eksport 9%. Eesti päritolu kaupade eksport suurenes enim mineraalsete toodete (põlevkivi kütteõli, kütuse lisandid) ning puidu ja puittoodete kaubagrupis (saematerjal, puidust ukSED, liimpuitplaadid).¹⁷

Puitmajade tootmises viimaste aastate edukaim ettevõtte Harmeti käive kasvas läinud aastal 16 protsenti 77 miljoni euroni. Kasum suurenes viiendiku võrra 6,8 miljoni euroni ja kontserni töötajate arv suurenes mullu tervelt 44 protsenti ning küündis 566 inimeseni. Peamised sihtturud on Rootsi (78%), Soome ja Norra. Möödunud aasta oli edukas ka Kodumaja grupil. Kodumaja ASi käive kasvas 5,2 protsenti 62,3 miljoni euroni ja kasum 34,4 protsenti 5 miljoni euroni.¹⁸ Samas ei ole Põhjamaade turg lihtne koht. “Eksportturgude äri on muutunud. Arvan, et küsimärke on mitmel ettevõttel. Aeg näitab, kas neid ettevõtteid tuleb veel,” tõdes puitmajaliidu juht Lauri Kivil, viidates Valgamaa puitmajatootjale Ritsule, millele üritab uut tugevamat hoogu anda saneerimine. Värske näide tuleb veel Põlvamaalt, kus käsitööpalkmajade tootjad Hobbiton ja Saulerman ühinesid, sest peab kohanema kiire palgatõusu, puidu kallinemise ja inflatsiooniga. Negatiivselt on äri mõjunud valuutakursimuutus ja konkurents Läti, Leedu ning Poola tegijatega, kes maksavad tööliste tunduvalt madalamat palka. Selle tõttu võib toote lõpphind erineda pea neljandiku jagu. Praegu elavad hästi firmad, mis teevad mahuäri, näiteks laiemalt tuntud Matek, Harmet, Kodumaja ja Palmako. Kivili sõnul on nad suutnud end mahukate pikaajaliste lepingutega siduda ja suhtlevad otse arendajate ning suurte poekettidega. Puitmajade ehitajaid on Kivili andmetel Eestis 250 ringis, neist umbes 150 paneb püsti elementmaju.¹⁹

Eesti üks vähestest paberipuidu tarbijatest Estonian Cell teatab 20 mln eurose investeeringu alustamisest. Investeeringuga saavutab ettevõtte 185 tuhande tonnise aastase tootmismahu (2017. a oli tootmismahut 171708 tonni) ja muudab oma tootmisprotsesse efektiivsemaks. Kogu investeeringuprojekt jõuab lõpule 2019. aasta suvel. 2017. aastal püstitas ettevõtte uue käiberekordi – firma müügitulu oli 80,7 miljonit eurot võrreldes 73,8 miljonit euroga 2016. aastal. „Suurepärane müügitulemus saavutati suuresti tänu erakordsetele turu arengutele. Heale tulemusele pani aluse müügihindade kasvu ja kõrgema lisandväärtusega toodete kombinatsioon. Ettevõtte konkurentsivõimet on tõstnud Vabariigi Valitsuse otsus alandada elektriaktsiisi energiamahukat tootmist korraldavatele ettevõtetele.”²⁰

Talvel puidupuuduses vaevelnud Eesti suuruselt teine saetööstus, Võrumaal Varesel asuv AS Toftan on suutnud praeguseks kahe saeveski tellimuste täitmiseks vajaliku puidu turul välja võidelda, aga ettevõtte juhi Martin Arula sõnul käib Kagu-Eesti piiratud puidukoguse peale kõva võitlus ja see on päris karm. Nii töötabki kaks aastat tagasi ehitatud peenpalgiveski Toftan 2 praegu vaid ühes vahetuses ehk poole võimsusega. Palgihind on Martin Arula kinnitusest pärast 2007. aastat kõige kõrgemal tasemel, aga ometi seda napib. Lähikuude vajadus on siiski hetkel kaetud. Tooraine hinna tõus on tinginud ka saematerjali hinna tõusu. Toftan müüb valdava osa (umbes poole) saematerjalist Eesti maja- ja mööblitehastele. Teised suuremad ostjad on Läti, Jaapan ja Hiina (liider peenema saematerjali

¹⁷ Statistikaamet 10.07.2018

¹⁸ Postimees 08.07.2018

¹⁹ Äripäev 08.06.2018

²⁰ Estonian Cell 06.06.2018

ostmisel). „Hiina turg on viimase nelja-viie aastaga kardinaalselt muutunud. „Enne müüsi sinna madalakvaliteedilist, nüüd aga kõrgeima kvaliteediga materjali“, selgitas Martin Arula. „Sügisel teeme haava, lepa ja kase proovisaagimise,“ rääkis ta plaanist toormeskaalat laiendada. Kui ettevõtmist saadab edu, ei välista tehasejuht kolmandagi tootmishoone rajamist.²¹

Eesti ühe suurima energiatootja Adven Eesti poolt läbiviidud puiduhakke hangetest nähtub, et eesoleval talvel kasvavad puiduhakke kulud ligi kolmandiku võrra. Tegevjuht Urmo Heinami hinnangul näitavad hanked, et ees ootab oluline hinnatõus, umbes 30% ehk 5-6 eurot MW/h kohta. Põhjastena nimetab ta raskeid ilmastikutingimusi eelmisel talvel, puidu ekspordimahu kasvu, diiselkütuse aktsiisi ja teekasutusmaksu. Samuti on kasvanud energijaamade arv, mis puitu kasutavad.²²

Saksamaa Energiapuidu ja Puidugraanuli Liidu (*Deutsche Energieholz- und Pellet-Verband*) teatel toodeti tänava esimesel kolmel kuul graanuleid 9% ja teisel kvartalil 11% võrra rohkem kui 2017. aastal. Poolaasta kokkuvõttes tähendas see 1,18 mln t tootmismahu ja 10% kasvu. Paljuaastate keskmist ületab tänavune tootmine koguni 26%.²³

Stora Enso teatab, et investeeringu tegemine Rootsi 100000 m³ tootmisvõimsusega riskihtiimpuidutehase rajamiseks kulgeb plaanipäraselt. Tehase käikulaskmine on kavandatud 2019 aasta esimesse kvartalis. Samuti on aidanud kontserni paranenud majandustulemustele kaasa Poolas asuva Murów saeveski tootmise parendamine.²⁴

Södra teatab teise kvartali järel kontserni käibekasvust 26,4%. Kogukäive oli samal ajal 6,63 mld SEK. Kasvu taga on nii kõrgemad saematerjali kui ka tselluloosihinnad. Samuti on positiivselt mõjunud rootsi krooni ja ameerika dollari vaheline kurss. Metsa valdkonnas („Södra Mets“) on samal ajal raietegevust seganud 2017/2018 raiehooajal ilmastikutingimused ja nüüd kõrge metsatulekahjuht. Teise kvartali raiemahuks võiks kujuneda 4,4 mln tm, mis tähendaks ligi 13% kasvu. Sortimentide jaotus vastaks eelmise aasta jaotusele: 57% tehnoloogilist puitu, 34% palki ja 9% energiapuitu.²⁵

Euroopa saeveskite organisatsioon (*European Organisation of the Sawmill Industry*), kuhu kuuluvad Austria, Belgia, Taani, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Läti, Norra, Rumeenia, Rootsi, Šveits ja Ühendkuningriigid, prognoosib tänava aastaks 1,3% okaspuusaematerjali toodangu kasvu 85,52 mln m³-ni.²⁶

Saksamaal kasvas esimeses kvartalis okaspuusaematerjali tootmine 2,8% ning oli 4,41 mln m³, millest kuusepuit moodustas 3,57 mln m³ (+10,6%), männipuit 0,61 mln tm (-1,9%) ja 0,23 mln m³ muud puuliigid.²⁷ Samal ajal on kergelt kasvanud (1%) okaspuupalkide import Saksamaale. Aasta esimese kolme kuuga imporditi okaspuupalki 1,12 mln m³.²⁸

²¹ LõunaLeht 31.05.2018

²² Kinnisvarauudised.ee 06.07.2018

²³ EUWID 31.07.2018

²⁴ EUWID 20.07.2018

²⁵ EUWID 16.07.2018

²⁶ EUWID 21.06.2018

²⁷ EUWID 06.07.2018

²⁸ EUWID 18.06.2018

Tšehhi metsades olid kooreüraskite poolt kahjustatud metsade maht 5,5 mln tm, mis tähendab 2016. aastaga võrreldes 2,75 kordset kasvu. Olukorda hinnatakse läbi ajaloo raskeimaks ja keskkonnaministri sõnul oleks vaja puidu ülestöötamiseks ja kahjustuste edasise leviku pidurdamiseks 6000 täiendavat töötajat. Erametsaomanikele on metsa ülestöötamiseks, ladustamiseks ja uue metsa rajamiseks ette nähtud rahaline toetus.²⁹

Venemaa saeveskite toodangu maht on esimese kuue kuuga olnud eelmise aasta taseme juures ehk ümmarguselt 12,6 mln m³ saematerjali.³⁰ Samas on Põhja-Venemaa metsanduskontsern Titan ümarpuitu saeveskitele ja tselluloosi- ja paberitehastele tarninud 1,66 mln tm, mis eelmise aasta poolaastaga võrreldes tähendab 50% kasvu.³¹ Aasta esimese kvartaliga on okaspuu ja kase ümarpuidu eksport Venemaalt 5% vähenenud.³²

Bergs Timbergile kuuluv SIA Vika Wood investeerib saeveski kaasajastamisse 11 mln eurot.³³ SIA Vika Wood saeveski tootmismahuks on 260 000 m³ saematerjali aastas ning tehas asub Lätis Talsi lähedal.³⁴ Investeeringuga kaasajastatakse ja automatiseeritakse mitmeid protsesse ning tööd peaksid praeguste plaanide järgi olema lõpetatud tänava aasta lõpuks.³⁵

Tselluloosi ja paberitoodete nõukogu (*Pulp and Paper Products Council*) esmase statistika järgi kasvasid juunis maiga võrreldes ülemaailmsed tselluloositarned 300 000 t võrra ning oli 4,55 mln t. Kasv tuli eelkõige lühikesekiulise tselluloosi arvelt, mille tarne kasvas 354 000 t võrra ja oli kokku 2,45 mln t. Pikakiulise tselluloosi tarned kahanesid 62 000 t võrra.³⁶

USA kavatseb kehtestada karistustollimaksud hiina paberi impordile. Tollimaksude suuruseks on kavandatud 10%. Lisaks paberile on tollimaks kavandatud paljudele teistele toodetele kogumahuga 200 mld USD.³⁷

Kokkuvõtteks

Majandusel läheb hästi ja puiduhinnad püsivad jätkuvalt head. Nõudlus palkide järele püsib ja saeveskite ladudes on veel ruumi. Paberi ja tselluloosi järele on hetkel maailmas nõudlus olemas ja isegi kui paberipuidu hinnad mõningal määral langevad on nad jätkuvalt head. Küttepuidu osas ei ole hetkel näha suurt hinnalangust. Suured lepingud, mis sõlmitud järgmiseks kütteperioodiks on hoopis teisest puust aastatagusega võrreldes. Samas ei maksa ka oodata lõputut hinnatõusu. Hetkel oleme metsaomaniku jaoks viimase kümnendi parimas turusituatsioonis ja tark oleks seda kasutada.

²⁹ EUWID 16.07.2018

³⁰ EUWID 19.07.2018

³¹ EUWID 30.07.2018

³² EUWID 18.06.2018

³³ EUWID 29.06.2018

³⁴ Vika Wood 20.07.2018

³⁵ EUWID 29.06.2018

³⁶ EUWID 26.07.2018

³⁷ EUWID 23.07.2018

Kasutatud lühendid:

EMPL – Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit

EPK – Eesti Puidumüügikeskus

EUWID – *Europäischer Wirtschaftsdienst*

KEM – Keskühistu Eramets

Luke – *Luonnonvarakeskus* (Soome Loodusressursside Instituut)

mln – 1 000 000

mld – 1 000 000 000

METLA – *Metsäntutkimuslaitos*

OP – okaspuit

pm³ - puistekuupmeeter

RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

tm – tihumeeter, võrdub kuupmeetriga (m³)

SEK – Rootsi kroon

USD – Ameerika Ühendriikide dollar